

In deze rubriek beantwoordt een panel van in- en/of externe deskundigen allerlei vragen van (kandidaat-)notarissen. Die kunnen gaan over arbeidsvoorwaarden, verzekeringen, de notariële praktijk of een ander onderwerp. Dit keer hebben de vragen betrekking op het Kwaliteitsfonds Notariaat.

Theo Leyh
| adviseur
praktijkzaken KNB

Waarom is het Kwaliteitsfonds Notariaat opgericht?

‘Het doel van het kwaliteitsfonds ligt in het zeker stellen van de kwaliteit, de continuïteit en het vertrouwen in het notariaat. Daarnaast regelt het de effectieve inning van de bijdrage in de kosten van toezicht en tuchtrecht die het notariaat sinds de inwerkingtreding van de wet Doorberekenen kosten toezicht en tuchtrecht begin dit jaar zelf moet betalen. Om aan deze doelstellingen te voldoen, heeft de KNB in juni 2018 op basis van de wet Kwaliteitsfonds Notariaat het kwaliteitsfonds opgericht. Het kwaliteitsfonds kan onder voorwaarden een (financiële) bijdrage leveren bij het waar-

borgen van de continuïteit van kantoren in moeilijkheden. De voorziening zorgt ervoor dat de dienstverlening aan de klanten bij problemen kan worden voortgezet en dat gelden die worden overgemaakt op een derdengeldenrekening van een notaris gegarandeerd blijven. Verder bekijkt het fonds of het – eveneens onder voorwaarden – notarissen met raad en daad kan bijstaan als ze een “zwevend protocol” overnemen. Iets algemener gesteld, bevordert het fonds de goede ambtsbediening en daarmee het maatschappelijk vertrouwen in het notariaat.’ ●

Welke kosten heeft het kwaliteitsfonds en waarom worden de kosten aan notariskantoren doorbelast en vroeger niet?

‘De instelling van het kwaliteitsfonds maakt het mogelijk dat de kosten voor toezicht en tuchtrecht kunnen worden gefinancierd en biedt een structurele (financiële) oplossing voor problemen rond protocollen. Vanaf 1 augustus 2018 brengt de KNB de – met het kwaliteitsfonds gepaard gaande – kosten in rekening bij notarissen, gebaseerd op het

aantal akten dat zij passeren. De kosten voor toezicht en tuchtrecht werden voorheen niet direct aan het notariaat in rekening gebracht, maar betaald uit de algemene middelen. Omdat de overheid – ondanks uitvoerige lobby van de zijde van de KNB – heeft besloten de beroepsgroep aan te spreken voor de kosten die ermee samenhangen, is het zaak die kosten op een evenwichtige en transparante wijze over het notariaat te verdelen. De overheid heeft deze kosten voor 2018 op ongeveer 6 miljoen euro gesteld. Naast deze kosten worden ook de kosten van problemen met protocollen uit het fonds betaald. Het is niet eenvoudig de hoogte van deze kosten op jaarbasis in te schatten. In het verleden werd van geval tot geval gekeken of dergelijke

De heffing is nu 9,95 euro per akte. Gaat dit omlaag als het fonds is gevuld?

‘Bij aanvang heeft het bestuur een heffing per akte vastgesteld van 8,22 euro, exclusief btw. Omdat er pas sinds augustus van dit jaar wordt gefactureerd, is het de verwachting dat er ultimo 2018 een tekort zal bestaan. Om alle kosten te dekken, zou er eigenlijk een hogere heffing moeten worden opgelegd, maar de KNB meent dat het niet wenselijk is dat met name de consument verder wordt belast dan de huidige 9,95 euro inclusief btw. Het bestuur van de KNB bekijkt jaarlijks of het nodig is de heffing aan te passen. Hierbij wordt gekeken naar de werkelijke kosten die het kwaliteitsfonds maakt en de hoogte van de gewenste reserves van het fonds. Het bestuur informeert de beroepsgroep hier tijdig over, zodat notarissen er rekening mee kunnen houden bij het uitbrengen van offertes. Gezien de verwachte kosten en de noodzaak om weerstandsvormen op te bouwen, is een aanpassing van de heffing op zijn vroegst te verwachten in 2021.’ ●

.....

kosten op vrijwillige basis zouden moeten worden betaald vanuit Stichting Voorzieningsfonds. Met de invoering van het kwaliteitsfonds zullen deze kosten moeten worden voldaan uit dat fonds. Door de wijze van verdelen is het voor notarissen relatief eenvoudig de kosten vervolgens ook aan de cliënten in rekening te brengen. Daarnaast dient het kwaliteitsfonds reserves op te bouwen om te kunnen voldoen aan het wettelijke vereiste “altijd over voldoende middelen te beschikken om aan alle verplichtingen te voldoen”.’ ●

.....

Er is ook een Stichting Voorzieningsfonds Notariaat die schades dekt, waarom nu ook een kwaliteitsfonds?

‘Een deel van de doelstellingen van het kwaliteitsfonds komt inderdaad overeen met die van het voorzieningsfonds, met name waar het gaat om het bevorderen van vertrouwen in het notariaat. Het voorzieningsfonds was evenwel geen fonds met een wettelijke basis en daardoor niet voldoende toegerust de kosten voor toezicht en tuchtrecht te incasseren. Het voorzieningsfonds zal op termijn ophouden te bestaan. Bestaande aanspraken worden er vooralsnog uit voldaan. Daarnaast zijn de doelstellingen van het kwaliteitsfonds breder.’ ●

.....

Moet de heffing altijd apart op de nota aan de klant worden verantwoord?

‘De berekening van het bedrag dat de notaris is verschuldigd, vindt plaats op basis van de inschrijvingen in het Centraal Digitaal Repertorium (CDR). De kosten worden maandelijks met een factuur in rekening gebracht bij de notaris. Het bestuur meent dat het logisch is dat een notaris als ondernemer alle kosten die hij maakt, doorberekent aan zijn cliënten, maar dit is geen verplichting. Het is echter in het kader van transparantie wenselijk dat notarissen kenbaar maken aan hun cliënten dat deze heffing moet worden betaald. Dit kan door de heffing expliciet op te nemen in offertes en op de afrekening, maar ook door te vermelden dat het honorarium van de notaris inclusief de heffing voor het kwaliteitsfonds is. Het is uiteindelijk aan de notaris om te bepalen hoe dit vorm wordt gegeven. Er geldt in elk geval geen beperking in de regelgeving voor notarissen om de heffing door te berekenen aan cliënten. Het is overigens goed je als notaris bewust te zijn van het feit dat de heffing kwalificeert als een voorzienbare kostenpost. Hierdoor is het op grond van tuchtrechtelijke jurisprudentie niet geoorloofd om de heffing pas bij de afrekening op te voeren.’ ●

.....